

Viranhaltijapäätös:

Yleiset asiat

Kaupungininsinööri

01.07.2026

68/2026

559/02.08.00/2026**Himoksen kiertoliittymien taideteosten hankinta****Seloste ja perustelut**

Jämsän kaupungin kaupunkiympäristötoimi on järjestänyt luonnoshaun taiteilijoiden tai taiteilijaryhmien valitsemiseksi toteuttamaan julkisen taideteoksen Himoksen alueella sijaitseviin kahteen kiertoliittymään.

Hankinta on Jämsän kaupungin taideohjelman mukainen. Taideohjelma on hyväksytty Teknisessä lautakunnassa 25.10.2018, § 114 ja siinä korostetaan taiteen liittämistä osaksi kaupunkirakentamista, liikenneympyröiden ja keskeisten alueiden huomioimista taiteen paikkoina sekä Himoksen alueen vahvistamista tunnistettavien maamerkkien ja visuaalisen ympäristön kehittämisen avulla.

Luonnoshaun tavoitteena on ollut löytää korkeatasoisia ja ympäristöön soveltuvia taideteoksia, jotka vahvistavat Himoksen ja Jämsän alueen identiteettiä sekä lisäävät alueen vetovoimaa ja elämyksellisyyttä.

Luonnoshaku on ollut avoinna 5.6.–26.6.2026 klo 12. Luonnospyyntö lähetettiin kuudelle eri taiteilijalle. Yksi kutsutuista taiteilijoista ilmoitti, ettei osallistu luonnosvaiheeseen. Määräaikaan mennessä luonnokset saatiin kahdelta taiteilijalta Matti Kalkamolta sekä Design Alosen Samuli Aloselta.

Luonnoshaun perusteella voidaan valita yksi taiteilija toteuttamaan molemmat teokset tai kaksi eri taiteilijaa toteuttamaan kummankin kiertoliittymän teos.

Teosluonnoksen tekijänoikeus säilyy taiteilijalla. Luonnoshaun järjestäjällä ei ole oikeutta käyttää, julkaista tai muutoin hyödyntää luonnoshakuun jätettyä materiaalia tai niistä otettuja kuvia, eikä siirtää oikeuksia kolmansille osapuolille. Valmiin teoksen omistusoikeus siirtyy tilaajalle eli Jämsän kaupungille teoksen valmistuttua luovutuksen yhteydessä.

Teosluonnokset on arvioinut valintaryhmä. Valintaryhmään ovat kuuluneet matkailujohtoryhmän edustajat Elsi Ojala ja Jaana Lyyra, kaupungin kulttuurisihteeri Päivi Lahtinen, kaupunkiympäristöjohtaja Anna-Liisa Juurinen sekä kaupungininsinööri Katja Rissanen. Valintaraadin sihteerinä toimi suunnittelija Katja Lahtinen.

Luonnokset esiteltiin valintaryhmälle anonymisti siten, että taiteilijoiden nimet eivät olleet arviointivaiheessa ryhmän tiedossa. Valintaryhmä arvioi luonnokset niiden

sisällön, toteutettavuuden ja valintaperusteiden pohjalta. Taiteilijoiden nimet kerrottiin valintaryhmälle vasta valinnan jälkeen.

Teosten toteuttamisen kokonaisbudjetti on enintään 25 000 euroa / kiertoliittymä (alv 0 %), sisältäen kaikki toteutukseen liittyvät kustannukset perustus- ja asennustöineen. Länsi-Himoksen kiertoliittymän taideteos rahoitetaan Saavutettavampi Himos -hankkeesta, jota rahoittaa Keski-Suomen liitto Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta (AKKE).

Teoksen valintakriteerit:

- Taideluonnoksen tyylin ja tekniikan soveltuvuus liikenneympäristöön. Teoksen tulee sopia liikenneympyrän mittakaavaan, maisemaan ja kaupunkikuvaan sekä vahvistaa Himoksen ja Jämsän alueen identiteettiä
- Teoksen tai teoskokonaisuuden vaatimat kestävyys- ja turvallisuuskriteerit
- Teoksen omaperäisyys ja kiinnostavuus. Arvioinnissa painotetaan teoksen idean vahvuutta, visuaalista kiinnostavuutta, tunnistettavuutta sekä kykyä herättää kiinnostusta ja elämyksiä.
- Kiertoliittymän keskisaarekkeeseen sijoitettavan teoksen tulee noudattaa liikenneturvallisuusvaatimuksia. Teos ei saa muodostaa näkemäestettä, häiritä liikenteen havainnointia tai lisätä törmäysriskejä. Sijoittelussa ja mittakaavassa tulee huomioida keskisaarekkeen toiminnallinen rooli ja ajolinjat.

Luonnosvaihtoehdot 1: Lentoradat (Mako Niemelä ja Matti Kalkamo)

Lentoradat kuvaavat tyttö- ja poikahahmoa lentoon lähdön hetkellä ja viittaavat Jämsän lentokoneteollisuuteen, tulevaisuudenuskoon sekä mielikuvituksen voimaan. Terästolppien päälle sijoitettavat pronssiveistokset muodostavat sympaattisen ja huomion herättävän kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on luoda positiivisia mielikuvia ja toimia vapaasti tulkittavana maamerkinä. Teoskokonaisuus on suunniteltu säänkestäväksi, turvalliseksi ja helposti huollettavaksi, ja sen lopullinen valaistus sekä asemointi tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Luonnosvaihtoehdot 2: Pelisilmä ja Nousu (Design Alonen, Samuli Alonen)

Pelisilmä symboloi oivallusta, ennakointia ja kykyä nähdä mahdollisuuksia. Valaistu Corten-teräksinen kehä ja ruostumattomasta teräksestä valmistettu valoelementti muodostavat tunnistettavan maamerkin, joka toimii Himoksen porttina. Teos

ammentaa inspiraationsa alueen urheilu-, matkailu- ja tapahtumakulttuurista ja vahvistaa Himoksen identiteettiä aktiivisen elämäntavan ja elämysten keskuksena.

Nousu on Corten-teräksestä ja ruostumattomasta teräksestä toteutettu noin 4–5 metriä korkea maamerkki, joka ilmentää liikettä, energiaa ja ylöspäin suuntautuvaa kasvun voimaa. Teoksen kaarevat muodot viittaavat muun muassa laskettelurinteisiin, tapahtumien sykkeeseen ja kohoavaan roihuun. Valaistuna teos toimii näyttävänä ja tunnistettavana symbolina, joka vahvistaa Himoksen näkyvyyttä sekä kutsuvaa ja kehittyvää kaupunkikuvaa.

Valintaryhmän kokonaisarvioinnin perusteella Luonnosvaihtoehdot 2: Design Alonen, Samuli Alosen ehdotukset Pelisilmä ja Nousu arvioitiin toimivammaksi ratkaisuksi. Ehdotukset huomioivat kiertoliittymien pinta-alan kokonaisvaltaisesti ja ne muodostavat ympäristöönsä soveltuvan ja tasapainoisen kokonaisuuden. Valintaryhmän arvioinnin perusteella ne ilmentävät Himosta ja Jämsää myönteisellä tavalla. Ehdotusten materiaalivalinnat, valaistus ja rakenne tukevat teosten toteuttamiskelpoisuutta ja pitkäaikaista kestävyyttä.

Päätös

Valintaryhmän arviointiin perustuen Himoksen molempien kiertoliittymien taideteokset hankitaan Design Alonen/ Samuli Aloselta.

Sopimussuhde tilaajan (Jämsän kaupunki) ja taiteilijan välillä ei synny tällä päätöksellä ja sen tiedoksiannolla. Sopimussuhde tilaajan ja taitelijan välillä syntyy sen jälkeen, kun sopimus on allekirjoitettu.

Ratkaisuvalta

Hallintosääntö 38§, kohta 7

Allekirjoitus

Katja Rissanen
Kaupungininsinööri

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

Lisätietoja

Kaupungininsinööri Katja Rissanen, p. 040 846 9816, etunimi.sukunimi(at)jamsa.fi

Nähtävillä olo

Päätös julkaistu kaupungin verkkosivuille pvm. 1.7.2026

Tiedoksianto

- ☒ Sähköinen tiedoksianto pvm. 1.7.2026
- ☐ Postin kuljetettavaksi pvm.
- ☐ Luovutettu asianosaiselle pvm.

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje

Jakelu

Luonnoshakuun osallistujat
Elsi Ojala
Jaana Lyyra
Kulttuurisihteeri
Kaupunkiympäristöjohtaja
Suunnittelija KL
Toimistoinsinööri
Kaupunkiympäristölautakunta

Oikaisuvaatimusohjeet

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Jämsän kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9–15.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on kaupunkiympäristölautakunta

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite: Paattilantie 2, 42100 Jämsä

Käyntiosoite: Paattilantie 2, 42100 Jämsä

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)jamsa.fi

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Jämsän kaupungin kirjaamosta.